QVÆSTIO MEDICA,

QVODLIBETARIIS DISPVTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA, IN SCHOLIS Medicorum, Die Iouis IIII. Ianuarij,

M. ROBERTO PATIN,

DOCTORE MEDICO PRÆSIDE.

Nihilne ab annis Climactericis metuendum?

ANNVS est dierum noctiumque orbis ac circulus, qui & sideris vnius, & omnium eódem vnde profecta sunt reditu varius efficitur. Magnus veréque vertens est, cùm Stellarum errantium ad eandem inter se comparationem, confectis omnium spatiis, est facta conuersio: sed & singulæ suum describunt absoluuntque annum, motus, quo duodecim signorum orbem lustrant, tarditate & celeritate dissimilem. Populariter tamen, Solis, qui astrorum obtinet principatum, ad idem punctum reuoluti cursu, ceu vnus temporum dux moderatorque sit, annum metiuntur, & humanæ vitæ spatia: hæc enim breuis licet punctoque similis, multos complectitur orbes circumductos maiores minoribus, nec adeo tacitè labitur, quin eius certi sint flexus ac velut articuli, quibus varias in partes distinguitur. Nempe ex tacitis intusque delitescentibus causis, varias quisque sustinet mutationes, quæ ferè magis ducent septimo quoque anno, quem propterea putant signum ætatis, & veluti transitus notam imprimere, nouâ etiam nomenclatione; vt sit primâ annorum hebdomade infans, secundâ puer, tertiâ adolescens, quartâ iuuenis, quintâ vir, sextâ maturus & grauis, septimâ senex, atque inde decrepitus. Ex eóne igitur annis Climactericis nomen est? quòd homini in lucem edito, dataque vitæ spatia decursuro, ad mortem eundum est, iis quasi gradibus in quibus hærent multi, nec paucis velut in extremo vita finitur.

NEMINI vnquam vitæ ordo tam cucurrit prosperè, vt non aliquando casibus aut incommodis quibus illa quasi telis proposita est, interruptus fuerit: diuersæ incurrunt temporum velut laciniæ, quæ fortunatissimum quemque variis seu periculis seu morbis objiciunt: homini dum anima est, tanquam in palæstra luctandum, cum innumeris quæ illum vndique circumstant malis, à quibus si minus dejicitur, certè inclinatur, non rarò casurus, nisi velut ruinosus paries tibicine

fulciendus, ad aliquid tanquam adminiculum aduitatur. Hinc annos quibus clade aliquâ vita frequentius affligitur aut subruitur, Climactericos, ipsaque adeo pericula κλιμακτῆρας appellauit Antiquitas. Nec vero vna illorum erat classis, vnaque ratio, alios siquidem finxere leuiores, grauiores alios: & in his quosdam ἀπαρέδάτους, omnes cùm nouenarios, tum maximè septenarios non parum conflare periculi, at tertium supra sexagesimum ætatis annum, qui vtriusque numeri multiplicati, & sibi inuicem obligati summam perficiat, hominem in vltimum capitis discrimen nunquam non vocare, sæpius conficere. Eorum etiam annorum, quemadmodum & vitæ terminum statuerunt aliqui octogesimum, vt qui hunc prætereat, stadium currenti similis metas transgrediatur. Contrà alij, qui ad primam hominum ætatem respexere, tam longè Climactericorum vim patere voluerunt, quam longè nunc potest vita spe & votis extendi. Vis plura? ne communi lege nascerentur & perirent Heroës, certos & quidem anticipatos ad moriendum annos stultè assignarunt, excitatis illis spiritibus, quos stultiùs nonnulli perinde ac ampliore opus sit spatio ad dedolandas tam illustres animas, cæteris tardiùs, ex vteri latebris in lucem exire prodiderunt. His figmentis fidem adiunxere turbulentis erroribus mancipati Veteres, ad credendum carunculæ vitulinæ, quàm perito Duci paratiores: tanta nimirum priscæ nutrix superstitionis inscitia penè omnium animos oppresserat, hominumque imbecillitatem occuparat.

QVI nec à numeris, nec à Cæli signis sibi metuit, nihil habet cur annos Climactericos quibus aliunde venire nihil potest, vel minimum reformidet. Numeri certè, quidquid Pythagoreorum turba nugetur, nulla omnino vis est ad agendum, nulla dignitas, nullum in Naturam imperium, si bene ex se æstimetur, ne vnum quidem aliquid est, sed multorum minimè diuiduorum cumulus, & qui solâ mente colligitur ordo: reuera quæ ex Naturæ præscripto contingunt mutationes certis fiunt numeris, vel si mauis, in numeratis dierum interuallis, at non tamen à numeris, qui prȩter spatium ad rerum perfectionem nihil conferunt: non Mare, non Euripus, non febres interpolatæ numeri vi ac munere mouentur, sed aquæ vel humoris ingenio; non horæ, quâ quis animam senio confectus exhalat, mortis causa accepta ferenda est, sed vniuerso tempori, rectiùs salutari humori à vitæ carceribus vsque ad metas perpetuò dilabenti. Vt in seminibus vis inest earum rerum quæ ex his progignuntur, sic in causis conditæ sunt res futuræ, solo tempore absunt: quasi rudentis explicatio, sic temporis est traductio nihil noui efficientis, sed primum quidq; replicantis. Vana imprudensq; diligentia est, quæ dierum numerum computat, rerum momenta non ponderat. Faustos, inauspicatos, nefastos, commodosque dies, quosdam vt Calendarum & Iduum, nuptiis alienos putare, Romanæ leuitatis est: Nonis velut ominosis feriæ rei nihil velle inchoare, Imperatoris est seriò desipientis, at exacto Climacterico iuueniliter exultantis. Quid tu sextum in morbis diem ceu tyrannum odisti? qui si hunc iugulat, istam seruat: Ipsum Septenarium olim sacrum, Medicisque crassioribus crisis expectatione perperam feriatum, nonne anni Climacterici, ἀνδροκλάσται vulgo dicti, sæpius infamarunt: & rursus si incendio, naufragio, ruináve perituro, res est vnius horæ, vel diei, quid attinet annum quem istæ clades non totum occupent, ac non potius dies horasve Climactericas appellare? Vna planè natura est annorum dierumque omnium, quos ex atris albos faciet, qui fortiter & virtutis auspiciis geret omnia.

SIMILIS est vecordiæ quod sapientibus & Ecclesiæ detestatum genus hominum, potentibus infidum, sperantibus fallax prædicat, ad agendam vitam nascendi tempus pertinere, perindeque vt fuerit cælestium orbium συνταξία, occursúve maleficorum siderum pulsatus cuiusque horoscopus, ita vitam longiorem breuioremque destinari, corpus, mores, animumq. formari, alias atque alias fortunas dari, seruos ad regna, captiuos ad triumphum vocari. Diluenda miseratione hæc commenta, ex eorum profecta cerebro qui pro Numinibus habuére planetas, tractâ etiam ab his θεῶν appellatione (namque Græcis θεῖν currere est), qui Cælum impleuere fabulis, trigonis, cuspidibus, concinnatisque ex vario Stellarum cœtu, belluarum imaginibus: ac ne quid ex esse ctuum obseruatione natum videretur, Monstrorum vt Capricorni effigie. Quo modo in Pictorum, ita in Astrologorum pergulis picta sunt omnia, solidi nihil ostendi potest; aufer quas isti temere consecrarunt bestias, tolle nomen Veneris à Stella sic vocata, simul & ficti Numinis vim ad creandos libidinosos, & artem quæ id docet, sustuleris. Rerum naturam vertit; excusandæque nequitiæ asylum aperit, qui Stellarum imperio concreuisse hominem, hisque ducentibus tanquam ζῶον νευρόβατον, huc illuc circumagi autumat: propter Deum homo, propter hominem mundus factus est, ipsaque sidera, quæ præter calorem & lucem nihil fundunt ex alto; alioquin vbi homini homo lupus est, nulla Stella non est ἀνθρωποφαγική; Vtinam ludicræ nulloque scientiæ fundo conceptæ artis authores expediant, cuius sideris iniquitate fit, priuatarum vt rerum fures, vitam agant in neruo & compedibus, publici in auro & purpura. Si vitæ, mortisque hominum tempus, ratio, & causa in Cælo est, quomodo priscæ longævitatis, quæ aliàs nongentorum erat annorum, tantam nunc patimur epitomen? an quod siderum, seu rerum omnium vis languet ac deteritur? Suntne Sol & Luna mutata loco, minuta lumine, potestate, & spatio? Qua Cæli facie & habitu anniuersarium Climactericum vnus est expertus Antipater? Sunt vitales in Ægypto partus octimestres, quidni & in Africa vbi Cælum idem est? Quî fit vt tempore Astroque dispari ortos tot pueros vno die demetant morbilli & variolæ, etiam veteribus cognitæ? tot homines fractâ naui vel acie, vnâ horâ vnoque genere mortis occumbant: & contrà vno temporis ictu nascantur Reges & inopes, serui, & Domini, vt fortunas, sic exitus dissimiles habituri. Est vbi qui in vitam editur fœtus, euoluto capite luctatur in angustiis portæ, diutuléque laborat circa humeros, erit igitur diuersum capitis & reliqui corporis fatum, si hoc rapidissimo temporis momento accipitur. Nulla prorsus Stellarum decreta sunt, neque causam, neque notam vllam habent, quâ quid futurum sit, prœuideri ac definiri queat. In motu ac periculo multa & creduntur faciliùs, & finguntur impunius. Falli volentibus, nunquam defuere qui fallerent, qui hominum, & temporum definitione sublatâ, sua mendacia obscuritatis nube inuoluta spargerent, vt si quando veritatem casus imitetur, diuinos sensus assequutos se putent, qui humanis carent.

NIHIL itaque refert ad vitam, seu valentem, seu diuturnam, quale sit Cælum, plurimi quale solum, qualis regio & viuendi ratio, quale semen quod in fœtum cogitur. Huius vitio multi dum seruntur, dum corporantur, non annos, sed dies Climactericos in aluo Matris inueniunt. Nempe vt Architecto sitne domus duratura, sic Medico, cuiusmodi futurus sit vitæ tenor, ex primis quæ

ʒ v 2074 .

faciuntur fundamentis, augurari licet. Inde est quod non rarò humani generis pestes, heroïcæ virtutis natos de se dant, & ex Heroibus gignuntur carcinomata. Est vbi Ars Naturæ vim insitam promouet, est vbi penè totam immutat. Hîc olim mera barbaries, nunc Athenas ipsas Atticas reperias. In Stilpone, quem Astrologorum natio vinolentum ac mulierosum finxerat, nemo vnquam vllum vinolentiæ aut libidinis vestigium vidit. Vt fuerit tenue ac purum, aut pingue ac concretum Cælum, ita alia, atque alia valetudo. Ex Persea, quæ translata venenatam vim deponit: ex pestiferis oppidis, quibus viuo flumine in desidis aquæ locum infuso, simul est infusa salubritas, liquet quanti sit ad vitam momenti, quæ cuique regioni & solo subest natura. Cibi non conuenientis mutati, deficientis, intempestiui, magna vis, longéque maior vini: reputa quot Climacteres acciuére profundiores cyathi, quibus multi mersi sunt; Totas aliquas gentes reddit μακροβίους aquæ potus & frugi victus. Longæviores qui ex professionis voto suum fraudant genium. Qui in otio & lustris degunt, qui saginâ corpus offerciunt, mirum quantum de vitæ summa detrahunt Bene sit si his tantum difficultatibus miser prematur homuncio: datus fragili corpori animus, ad labores mollis, in molestiis anxius, in timore humilis, quo ex fonte quid non ebullit mali? Harum profectò causarum incursione tardiùs aut citiùs vitæ stamen abrumpitur. Senum quidem tempestiuâ maturitate caducorum, & in extrema velut ætatis tegula positorum, spiritus facilè eliditur: at si ex instituto in ciuitatibus Libitinæ censu calculum ponas, tam frequenter quolibet anno, quàm sexagesimo tertio, huius appropinquatione reuera conturbantur, quibus omnino grauis est ætas, nihilque opis in ipsis ad bene beatéque viuendum, qui futuri desiderio, præsentium tædio ægri, in senectutem quam toties optatam, adeptamque demum accusant, sana consilia distulerunt; Sapiens verò, qui ex quietè, purè, eleganterque ductâ ætate, corpore non animo senex est, qui omnia bona à seipso petit, sui cultor est, sibi vacat, secumque semper vixit, probè actæ vitæ conscientiâ lętus ad diu meditatam mortem, quam Naturæ necessitas afferat, non trahetur, sed ibit certo gradu, erectoque animo, certus tunc esse viuendi finem optimum, cum integrâ mente, cæterisque sensibus, opus illa suum, eadem quæ coagmentauit, Natura dissoluit, è putrique domo discedentem animam transmittit in vitam omni bonorum genere circumfluentem.

Nihil igitur ab annis Climactericis metuendum.

DOMINI DOCTORES DISPVTATVRI.

M. Ioannes Antonius Bourgaud. *M. Ioannes de Bourges.*
M. Michaël Langlois. *M. Robertus Patin, Præses.*
M. Germanus Hureau. *M. Michaël de la Vigne, Schol. Prof.*
M. Hermannus de Launay, Schol. Censor.
M. Philippus Harduin de S. Iacques.
M. Helias Beda.

Proponebat Lutetiæ IOANNES-BAPT. DE REVELLOIS Ambianus, A. R. S. H. M. DC. LVII.

cette thèse est la 1061e du tome VII
de in folio des thèses de la faculté.